

VEJLEDNING TIL **LYS**LEVENDE KIRKEBESØG

OM FORLØBET

Menneskets grunderfaring af lyset som godt og livgivende har medført, at lys er blevet et grundsymbol, der anvendes i et utal af kulturer og religioner. Lysets egenskaber og symbolbetydning er temaet i dette forløb til de store elever (7. - 10. klasse).

Inden eleverne kommer på kirkebesøg, har de haft en enkelt lektion i klassen, hvor lys-temaet er blevet præsenteret. Desuden har de set filmen *Lysets betydning i kristendommen*, hvor præst, Signe Malene Berg, i en samtale med skuespiller, Thure Lindhardt, giver eksempler på den rolle, lyset spiller i kristendommen og i kirkens praksis.

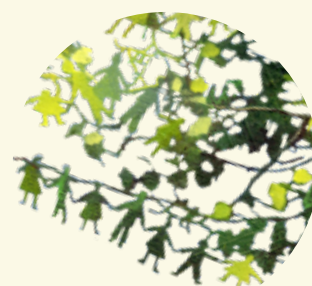
Efter kirkebesøget skal eleverne arbejde videre i ca. 5 lektioner om de mange forskellige symbolbetydninger, som lys kan have.

FORMÅLET MED KIRKEBESØGET

Kirkebesøget er en meget væsentlig del af projektet.

Eleverne skal præsenteres for eksempler på den menneskelige grunderfaring, at lyset (for det meste) opleves som godt og livgivende.

Eleverne får fortalt, hvordan lyset anvendes i den lokale kirke, og de bliver bevidste om forskellen på fysisk lys og åndeligt lys.

STRUKTUREN PÅ KIRKEBESØGET

1. Velkomst (5 min.)

Kirkebesøget indledes med en velkomst udenfor eller i våbenhuset. Her fortælles om kirkebesøget, og klassen inddeles i grupper.

2. Mørkelydbillede (10 min.)

Den indledende lytteoplevelse, mørkelydbillede, handler om, hvordan mennesket i bronzealderen har været mere trygge i dagens lys end i nattens mørke. Her sidder eller ligger eleverne på kirkebænkene.

Når eleverne har lyttet til mørkelydbilledet, taler de to og to om de tre spørgsmål, der hører til.

3. Rotation mellem tre poster (30 min.)

Herefter roterer eleverne i 3 hold rundt på 3 forskellige poster (3 x 10 min.). Når holdet kommer til en post deler holdet sig i 2 grupper, idet posterne er dublerede. Det er de for at give flere elever mulighed for at være aktive. Ved færre end 18 elever i klassen dubleres posterne ikke. Læreren er tidtager og giver tegn til rotation, når der er gået 10 minutter.

Lys i fysikken

På regnbue-posten laver eleverne eksperimenter, der viser, at det hvide lys indeholder alle farver, og at verden ser helt anderledes ud, hvis vi kun ser den i én farve lys.

Lys i mytologien

På skyggeteater-posten gennemspiller eleverne bronzealdermenneskets mytologi om solens rejse over himlen. Solens lys og varme var altafgørende for bronzealdermennesket, og solen blev derfor dyrket som en guddom.

Lys i kristendommen

På præste-posten fortæller præsten om, hvordan lys anvendes her i den lokale kirke. Desuden skal eleverne sortere en række fotos i 3 kategorier: Fysisk lys, Åndeligt lys samt Både/og. Øvelsen er en form for opsamling på filmen *Lysets betydning i kristendommen*.

4. Finde filosofiske spørgsmål i kirken (5 min.)

Efter de 3 poster går alle elever rundt i kirken, finder og læser de 8 filosofiske spørgsmål, der er hængt forskellige steder i kirkerummet. Mens eleverne bevæger sig (roligt) rundt i kirken og læser spørgsmål, afspilles *Lysets engel*-lydfilen over højttaler.

5. Afsluttende samtale (10 min.)

Til sidst samles alle til en kort opsamlende samtale om de filosofiske spørgsmål.

FORBEREDELSE INDEN BESØGET

1. Find materialerne til kirkebesøget frem, som du har modtaget fra den folkekirkelige skoletjeneste.
2. Læs denne vejledning.
3. Se filmen om kirkebesøget på projektets hjemmeside www.lys-levende.dk under fanen **Til præsten**.
4. Se filmen *Lysets betydning i kristendommen* på www.lys-levende.dk under fanen **Til præsten**.
5. Find lydfilerne *Mørkelydbillede* og *Lysets engel* på hjemmesiden www.lys-levende.dk under fanen **Til præsten**. Hvis der er dårlig internetforbindelse i kirken, kan lydfilerne downloades til computer eller telefon.
6. Gør klar til at afspille de to lydfiler i kirken på en god bærbar højttaler eller over kirkens lydanlæg.
7. Læg postkort med spørgsmål til mørkelydbilledet ud på kirkebænkene. Eleverne skal besvare spørgsmålene i par. Der skal være et postkort pr. par.

8. Læg tingene til 2 x **Skyggeteater-post** klar (vejledning, lygter og skyggefigurer på pinde). Placér tingene ved en væg, der er velegnet til skyggeteater.

9. Læg tingene til 2 x **Regnbue-post** klar (vejledning, samtalefotos, minilygter, CD'er, røde, grønne og blå farvefiltre). Placer tingene ved en væg, hvor man kan lave en regnbue.

10. Læg tingene til **Præste-post** klar (to sæt med billeder og to sæt af kategorierne Fysisk lys, Åndeligt lys og Både/og).

Tingene skal placeres et sted i kirken, hvor der er god gulvplads. Det kan være rundt om døbefonten eller i nærheden af knæfaldet. Der skal være afstand mellem de to billedsorteringsstationer, så eleverne ikke forstyrrer hinanden, men heller ikke så lang afstand, at præsten ikke kan følge med hos begge grupper på én gang.

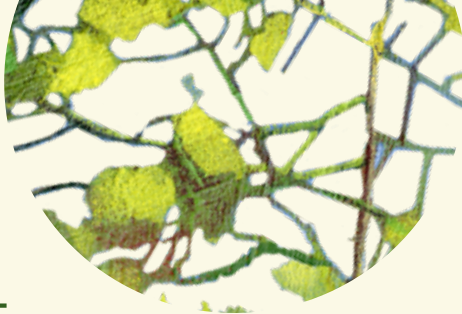

11. Hæng de 8 skilte med **filosofiske spørgsmål** op forskellige steder i kirken. Ved eller under hvert skilt placeres en lille stak af de små sedler med det pågældende spørgsmål.
Obs: Der skal kopieres flere af de små sedler med filosofiske spørgsmål.

12. Særlig forberedelse til **Præste-post**:

- Bestut dig for, hvad du ønsker at fortælle eleverne om lys i din kirke og find evt. genstande, der understøtter. Det kan være kirkekunst, arkitektur, indretning (fx en lysglobe) eller en tradition, fx en lysfest.
- Forbered dig på at genopfriske de to kategorier, fysisk og åndeligt lys, som Signe Malene Berg beskriver dem i filmen *Lysets betydning i kristendommen*. Der er stikord i denne vejledning på s. 7.
- Læs beskrivelsen af billedsorteringsøvelsen på s. 7.

VELKOMST

Byd eleverne velkommen til **LYSLEVENDE kirkebesøg** uden for kirken eller i våbenhuset.

Efter planen har klassen inden besøget set filmen **Lysets betydning i kristendommen**. Men det er en god idé at spørge, om de faktisk har set filmen. Det får betydning for samtalen med eleverne ved **præste-posten**.

Holdinddeling

Når eleverne skal rotere rundt mellem de tre poster, skal det foregå holdvis. Læreren er i forvejen blevet bedt om at dele klassen op i 3 hold. Tjek, at eleverne kender deres hold. Hvis der ikke er lavet hold i forvejen, så lad læreren inddele klassen i hold nu.

Rammesætning

Fortæl, at når de kommer ind i kirken, så skal de starte med at høre en fortælling, mens de ligger på ryggen på en kirkebænk. Derfor skal de, når de kommer ind i kirken, finde hver en bænk, tage skoene af og lægge sig på den.

Hvis det ikke er muligt, fordi der ikke er bænke nok, kan man vælge at eleverne skal sidde op, mens de hører mørkelydbilledet. Men det hjælper på fokus under lytningen, at eleverne ikke kan få øjenkontakt.

Byd herefter klassen indenfor i kirken.

MØRKELYDBILLEDE

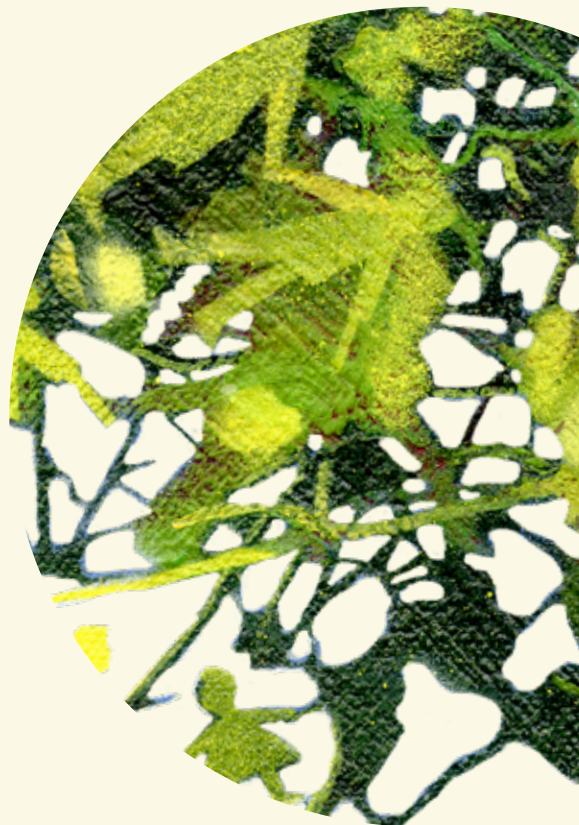
Når alle elever er kommet ind i kirken, så gentag evt., at eleverne skal tage skoene af og lægge sig på ryggen.

Fortæl kort, at de nu skal høre en fortælling fra bronzealderen – en fortælling om mørke og om lys.

Afspil herefter fortællingen på bærbar højttaler eller over kirkens lydanlæg.

Samtale om spørgsmål på postkort

Når fortællingen er færdig sætter eleverne sig op. De vender sig to og to mod hinanden, og taler sammen om de tre spørgsmål, som er på de kort, der ligger på kirkebænkene.

IGANGSÆTNING AF DE TRE POSTER

Nu skal eleverne rotere rundt til 3 forskellige poster.
Skyggeteater- og regnbueposten er selvinstruerende.

1. **Regnbue-post** (Lys i fysikken)
2. **Skyggeteater-post** (Lys i mytologien)
3. **Præste-post** (Lys i kristendommen)

Hold

Klassen er delt op i 3 hold.

- Hold 1 starter ved **præste-posten**.
 - Hold 2 starter ved **skyggeteater-posten**.
 - Hold 3 starter ved **regnbue-posten**.
-
- Vis eleverne, hvor posterne er placeret.
 - Alle poster er dublerede sådan, at der ved hver post er to stationer med præcis den samme opgave. Et hold på 8 elever deler sig derfor op i 2 grupper á 4 elever. Er der færre end 18 elever i klassen dubleres posterne ikke.
 - Man starter som hold fælles på præstens post, inden man deles op i 2 mindre grupper til billedsorteringsøvelsen.
 - Holdene er 10 minutter ved hver post inden der roteres.
 - Når der roteres mellem posterne, skal alle hold rotere i samme retning.

Lærerens rolle under besøget

- Læreren er tidstager. Efter 10 minutter giver han/hun signal til at rotere.
- Læreren hjælper i øvrigt til ved skyggeteaterposten.

PRÆSTENS POST

Del 1: Lys i den lokale kirke

Når holdet er ankommet til **præste-posten**, begynder du at fortælle om, hvilken rolle lyset spiller i den lokale kirke. Du må gerne medbringe genstande, som kan hjælpe elevernes forståelse på vej. Du kan også tage udgangspunkt i noget af det, som præsten fortæller om i filmen *Lysets betydning i kristendommen*, fx alterlys eller lysglobe.

Del 2: Fysisk og åndeligt lys

Herefter kan du fortælle, at eleverne har set en film med en præst, som hedder Signe Malene. Signe Malene har i filmen forklaret, at lys spiller en vigtig rolle i kristendommen – både når det fortælles i 1. mosebog, at Gud skaber lys – altså det fysiske lys – men også når der i Bibelen står, at Jesus fødes som verdens lys – lys i åndelig forstand. I kristendommen tror man på, at Jesus oplyser de kristne, så de kristne kan videregive lys, opmuntring, varme, glæde, håb og kærlighed til andre.

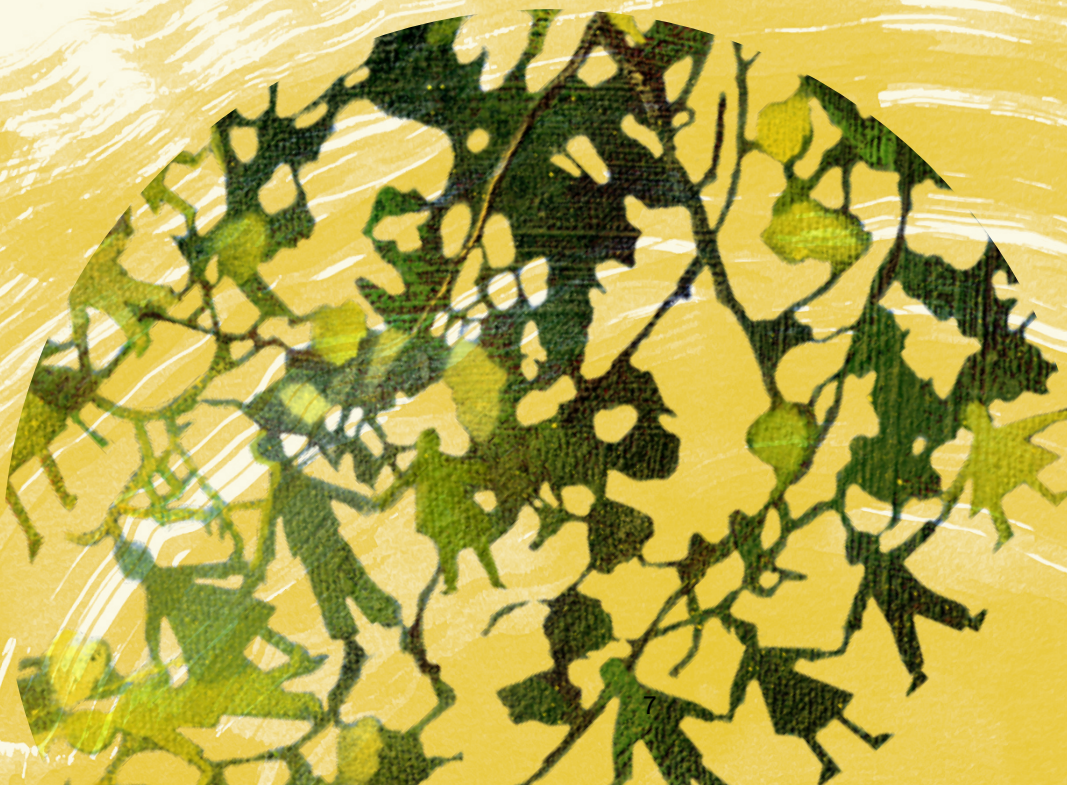
Del 3: Billedsortering

Fortæl eleverne, at de nu skal lave en billedsorteringsøvelse, hvor de skal sortere billeder i de tre kategorier: Fysisk lys, Åndeligt lys og Både/og. Det er vigtigt at understrege, at der ikke er rigtige eller forkerte svar – det gælder bare om at associere så godt, man kan.

Det er nu holdet skal i de to mindre hold, og du viser dem hen til hhv. den ene og den anden klargjorte billedsorteringsstation.

Undervejs kan du spørge grupperne om, hvorfor de placerer billederne, som de gør. Hvis der er tid, samles der op i plenum, hvor du kan gøre opmærksom på ligheder og forskelle i gruppernes kategoriseringer.

Når læreren ringer med klokken, sender du eleverne videre til den næste post og modtager den næste gruppe.

FILOSOFISKE SPØRGSMÅL

Efter rundturen på de tre poster samles eleverne igen, fx på de forreste kirkebænke. Fortæl eleverne, at:

1. De skal nu hver for sig gå roligt rundt i kirken og finde og læse de 8 skilte med filosofiske spørgsmål, der er hængt op. Mens de går rundt, afspilles der musik
2. Når de har været rundt og læse alle 8 spørgsmål – og ikke før – så skal de gå tilbage til det spørgsmål, som de synes var mest interessant.
3. Ved det valgte spørgsmål skal de tage en lille seddel, som ligger ved eller under skiltet med spørgsmålet.
4. Når de hver har valgt et spørgsmål, sætter de sig igen forrest i kirken. Sæt nu lydfilen "Lysets Engel" til at spille på en bærbar højttaler eller på kirkens lydanlæg og lad eleverne gå rundt til spørgsmålene (**Lysets engel**-lydfil findes på hjemmesiden under fanen **Til præsten**).

AFRUNDING MED FILOSOFISK SAMTALE OG TAK FOR I DAG

Når eleverne alle har taget en lille seddel med et spørgsmål og sat sig på kirkebænkene igen, kan I have en afrundende, filosofisk samtale om spørgsmålene. Hvis der er plads i kirken, kan I stille jer i en rundkreds. Det giver de bedste betingelser for samtalen, at alle elever kan se hinanden.

Spørg eleverne, om der er en, som har lyst til at læse sit spørgsmål op. Tal lidt om spørgsmålet og åbn gerne samtalen op til de andre elever ved at spørge "Hvad mener I andre?" eller "Er I enige eller uenige i dette?"

Målet med samtalen er ikke at nå frem til et facit eller til enighed. Det er tanken, at samtalen skal være åben og undersøgende.

Når I har været igennem de spørgsmål, der er tid til og stemning for, er kirkebesøget slut.